

ACT Svenska kyrkan och missionen

Upptakts- och inspirationsdagarna för ACT Svenska kyrkan i Uppsala i början av september blev en imponerande och på många sätt fascinerande manifestation. Entusiasmen var stor, viljan stark och drivkraften att tillsammans förändra världen påtaglig. Det nya namnet etablerades och vann gehör. Det är bra, ACT Svenska kyrkan är som namn enkelt, slagfärdigt och tydligt. Efter fadäserna med att slopa de etablerade namnen Lutherhjälpen och Svenska Kyrkans Mission har en nystart behövts.

Temat för dagarna var *Göra skillnad*. Och dagarna gjorde skillnad. De blev nästan som ett väckelsemöte, en tro på och ett engagemang för ACT:s möjligheter att göra skillnad i världen och bland dem som lever i svåra omständigheter.

Programmet inför dagarna visade på en stor bredd i de prioriteringar som ACT vill göra. Fokus låg på att *tillsammans* göra skillnad, att *tillsammans* förändra traditionella mönster av maktförhållanden och patriarkala strukturer och motverka våld och övergrepp mot kvinnor. För detta krävs insatser bland kvinnor och män men också att samhällsstrukturerna måste förändras. Ett av seminarierna handlade därför om påverkansstrategier och Svenska kyrkan som påverkansaktör. Andra seminarier lyfte fram destruktiva mansroller eller hur kvinnor marginaliseras. I princip var ingenting i programmet onödigt utan i ambitionen att göra skillnad var varje inslag väsentligt.

Ändå finns ett kvarstående men inför programmet och ACT:s satsningar. För ibland handlar det inte bara om vad som sägs eller vilka ämnen som tas upp, utan också om vad som inte sägs och vad som saknas. Och ibland kan det saknade vara det mest omistliga.

Vid seminariet om »kvinnor i bibeln och aktivism» ställdes frågan om nutida kvinnliga förebilder. Ett namn som nämndes var Ingrid le Roux. Att något reflektera över hennes gärning i Sydafrika så som det framkommit, dels i en biografi (Verbum 2017), dels när hon sommarpratade i årets »Sommar i P1», får vara en hjälp till att fundera över vad som saknades.

Att kalla Ingrid Le Roux för »den sista missionären» utsänd av Svenska kyrkan är något hon säkert skulle värja sig mot. Hon kom inte till Sydafrika som utsänd av SKM utan genom sitt äktenskap med den sydafrikanske medborgaren Pieter le Roux. Hon ville som läkare göra skillnad för kåkstädernas invånare, där ett arbete som först kom att kallas för »Mentormammor» växte fram. Det handlar om att kvinnor, som har stort lokalt förtroende och förutsättningar att gå in i en ledarroll, uppsöker och samlar andra kvinnor för att hjälpa dem att i en ofta mycket utsatt situation ta sitt ansvar som mammor, laga mer näringsriktig mat och ta hand om sina barn på ett mer omsorgsfullt sätt. Efter hand lär de sig att inte se sig själva som maktlösa offer. De kan även få stöd till utbildning som en väg till försörjning.

Påfallande för detta sociala arbete är den kristna trons självklara plats. Den månatliga träffen för mentormammor präglas av deltagarnas varma väckelsestro. När kvinnorna får frågan var de får sin kraft ifrån är svaret självklart: I den kristna tron, oavsett om det är i någon av de evangeliska frikyrkorna, i den anglikanska eller katolska kyrkans församlingar.

Efter många års ofta mycket riskfyllt arbete i bl.a. kåkstaden Crossroads i Kapstadens utkant fick Ingrid frågan om att bli anställd av Svenska kyrkans Mission. Hon såg detta som ett uttryck för kyrkans kallelse till tjänst och tackade ja, inte för att få en koppling till kyrkan som organisation utan för att få en anknytning till den trosgemenskapen. För henne har mässan varit en fast punkt varje vecka och en självklar kraftkälla. Den sociala tjänsten har bottnat i den kristna tron, i hennes erfarenhet av »närvaron av en absolut levande Kristus».

Kan detta sätt att arbeta för missionen i Svenska kyrkans tjänst få en fortsättning? Kan ACT vara en organisation för detta? Det är ofrånkomligt att ett omistligt perspektiv gått förlorat genom den ensidiga inomvärldsliga fokuseringen i linje med Svenska Missionsrådets strategiska verksamhetsinriktning, »att Guds rike gestaltas i världen. Detta

innebär en värld befriad från fattigdom och förtryckande strukturer, där människor kan påverka sin egen situation och där Guds skapelse förvaltas med ansvar inför kommande generationer».

Visserligen möter ACT i vår tid andra situationer än vad Svenska Kyrkans Mission en gång gjorde. På de flesta håll där ACT nu verkar finns redan etablerade kyrkogemenskaper, många av dem mycket stora och några större än Svenska kyrkan. Men fortfarande gäller att sändningen till att som kyrka verka diakonalt och socialt på andra platser i världen utgår från Jesus Kristus. Om denne lyser med sin frånvaro i program, i texter, i samtal och debatter så uppstår ett vakuum – ett vakuum som fylls med någonting annat, med ett inomvärldsligt påverkansarbete mer än egentlig evangelisation.

I inledningsanförandena av ACT:s chef Erik Lysén respektive ärkebiskop Antje Jackelén fanns Jesus Kristus och själva korset tydligt med. Det var en härlig ansats. Men vad hände sedan? Sedan tycks detta ha försvunnit ut i kulisserna, då det blev lika tyst om denna yttersta motivering för ACT:s arbete som i programfoldern.

En enkel sökning i ACT-dagarnas program ger syn för sägen. Ord som Gud, Jesus, Kristus, mission, evangelisation, diakoni finns inte i programmet. Däremot jämställdhet (7ggr), gender och kön (3 ggr vardera), norm som i normativ och normbrytande (5 ggr). Medan mission och evangelisation tycks ha blivit fulord så markeras desto mer »påverkansstrategi» och ACT som påverkansaktör. Och vad som närmast är att likna vid programmets trosbekännelse lyder: »... ACT Svenska kyrkan! Vi som är intresserade och engagerade för en rättvis värld. Vi som tror på alla människors lika värde och vill vara med och göra skillnad! Vi samlas för att dela erfarenheter, historia, lära oss mer och inspireras.» Att det finns en beröringsskräck inför kyrkan i ett sekulärt samhälle är oroande. Men det är än mer oroande att det inom kyrkan ibland tycks finnas en skämskultur över Jesus Kristus.

Var finns de missionärer som i dag kan knyta samman kropp, själ och ande i sitt arbete? Så som Gudina Tumsa, som var generalsekreterare för Mekane Yesuskyrkan och som blev martyr för sin kristna tro, formulerade det: »Evangeliet om Jesus Kristus är Guds kraft att rädda var och en som tror på det. Det är den kraft som räddar från evig fördömelse, från ekonomisk exploatering, från politiskt förtryck etc. ... Det är de Goda Nyheterna för den syndfulla människan, den enda kraft som kan rädda mänskligheten från dess synd. Det är för mäktigt för att äventyras av något samhällssystem. Det är en alltför kär skatt för att ges upp.»

Så, kära ACT, ge inte upp den skatten!